

Załącznik nr 1.16 do uchwały Nr 2783/52/2015
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów
z dnia 10 lutego 2015 r.

KRAJOWY STANDARD REWIZJI FINANSOWEJ 501

w brzmieniu

MIĘDZYNARODOWEGO STANDARDU BADANIA 501 (IAASB)

**DOWODY BADANIA
– ROZWAŻANIA SZCZEGÓLNE
DOTYCZĄCE WYBRANYCH ZAGADNIENÍ**

MIĘDZYNARODOWY STANDARD BADANIA 501
DOWODY BADANIA – ROZWAŻANIA SZCZEGÓLNE
DOTYCZĄCE WYBRANYCH ZAGADNIEŃ
(Stosuje się przy badaniu sprawozdań finansowych sporządzonych
za okresy rozpoczynające się 15 grudnia 2009 r. i później)

SPIS TREŚCI

	Paragraf
Wprowadzenie	
Zakres standardu	1
Data wejścia w życie	2
Cel	3
Wymogi	
Zapasy	4-8
Spory prawne i roszczenia	9-12
Informacje o segmentach	13
Zastosowania i inne materiały objaśniające	
Zapasy	A1-A16
Spory prawne i roszczenia	A17-A25
Informacje o segmentach	A26-A27

Międzynarodowy Standard Badania (MSB) 501 „Dowody badania - rozważania szczególne dotyczące wybranych zagadnień” należy odczytywać w powiązaniu z MSB 200 „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”.

Wprowadzenie

Zakres standardu

1. Przedmiotem niniejszego Międzynarodowego Standardu Badania (MSB) są szczególne rozważania biegłego rewidenta dotyczące uzyskiwania wystarczających i odpowiednich dowodów badania, zgodnie z MSB 330¹ oraz MSB 500², oraz innymi stosownymi standardami, w odniesieniu do pojawiających się podczas badania sprawozdań finansowych niektórych zagadnień dotyczących zapasów, sporów prawnych i roszczeń wobec jednostki oraz informacji o segmentach.

Data wejścia w życie

2. Niniejszy MSB stosuje się przy badaniu sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się 15 grudnia 2009 r. i później.

Cel

3. Celem biegłego rewidenta jest uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących:

- (a) istnienia i stanu zapasów,
- (b) kompletności ujęcia sporów prawnych i roszczeń wobec jednostki oraz
- (c) prezentacji i ujawniania informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej.

Wymogi

Zapasy

4. Jeżeli zapasy stanowią istotną pozycję sprawozdań finansowych, biegły rewident uzyskuje* wystarczające i odpowiednie dowody dotyczące ich istnienia i stanu przez:

¹ MSB 330 „Dostosowanie postępowania biegłego rewidenta do oceny ryzyka”.

² MSB 500 „Dowody badania”.

* *Uw. tłum.* - Stosowane w każdym MSB w części określającej wymogi sformułowanie *auditor shall + czynność* przetłumaczono na język polski za pomocą czasu teraźniejszego, *biegły rewident wykonuje czynność*, zgodnie z konwencją tłumaczeniową przyjętą w Unii Europejskiej. Niezastosowanie formy nakazowej poprzez użycie słów *musi, ma, powinien* itp. nie zmienia faktu, że wyrażona w ten sposób czynność wskazuje na zobowiązanie biegłego rewidenta do jej wykonania, a zwolnienie od tego wymogu może nastąpić jedynie w sposób przywidziany w danym MSB.

- (a) obecność podczas spisu z natury, chyba że jest to niewykonalne w celu (zob. par. A1-A3):
- (i) oceny określonych przez kierownictwo instrukcji i procedur dotyczących ewidencji i kontroli wyników spisu z natury (zob. par. A4),
  - (ii) obserwacji przestrzegania procedur liczenia zapasów określonych przez kierownictwo (zob. par. A5),
  - (iii) inspekcji zapasów (zob. par. A6),
  - (iv) kontrolnego przeliczenia wybranych pozycji (zob. par. A7-A8);
- (b) Przeprowadzenie procedur badania w odniesieniu do ostatecznego wykazu zapasów w celu ustalenia, czy odzwierciedla on dokładnie rzeczywiste wyniki spisu z natury.
5. Jeżeli spis z natury jest przeprowadzany w innym terminie aniżeli ostatni dzień okresu obrotowego, biegły rewident, oprócz zastosowania procedur wymaganych przez paragraf 4, przeprowadza procedury badania niezbędne do uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania pozwalających stwierdzić, czy zmiany stanu zapasów, które nastąpiły od daty spisu do ostatniego dnia okresu zostały właściwie ujęte (zob. par. A9-A11).
6. Jeżeli ze względu na nieprzewidziane okoliczności biegły rewident nie może być obecny podczas spisu z natury zapasów, przeprowadza on lub obserwuje spis dokonany w innym terminie oraz stosuje procedury badania w odniesieniu do transakcji, które nastąpiły pomiędzy datami spisów.
7. Jeżeli obecność podczas spisu z natury zapasów jest w praktyce niewykonalna, biegły rewident przeprowadza alternatywne procedury badania, aby uzyskać wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące istnienia i stanu zapasów. Jeżeli jest to niemożliwe, biegły rewident modyfikuje opinię biegłego rewidenta zgodnie z MSB 705³ (zob. par. A12-A14).
8. Jeżeli zapasy powierzone opiece i kontroli strony trzeciej stanowią istotną pozycję sprawozdań finansowych, biegły rewident uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące istnienia i stanu zapasów przeprowadzając jedną lub obydwie poniższe czynności:
- (a) uzyskuje bezpośrednio od strony trzeciej potwierdzenie ilości i stanu zapasów należących do jednostki, a powierzonych stronie trzeciej (zob. par. A15),
  - (b) przeprowadza inspekcję lub inne procedury badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach (zob. par. A16).

Spory prawne i roszczenia

9. Biegły rewident projektuje i przeprowadza procedury badania pozwalające na stwierdzenie, czy występują spory prawne lub roszczenia wobec jednostki, które mogą doprowadzić do wystąpienia istotnego zniekształcenia. Do procedur takich zalicza się (zob. par. A17-A19):
- (a) skierowanie zapytań do kierownictwa oraz, o ile ma to zastosowanie, do innych osób z jednostki, w tym do wewnętrznego działu prawnego,
  - (b) przegląd protokołów z posiedzeń osób sprawujących nadzór oraz korespondencji z zewnętrznymi doradcami prawnymi jednostki oraz
  - (c) sprawdzenie kont, na których ujmowane są koszty usług prawnych (zob. par. A20).
10. Jeżeli biegły rewident oceni ryzyko istotnego zniekształcenia związane z rozpoznaniem sporem prawnym lub roszczeniem bądź też jeżeli procedury badania wskazują na możliwość istnienia innego istotnego sporu prawnego lub roszczenia, biegły rewident, oprócz przeprowadzenia procedur wymaganych przez inne standardy, dąży do bezpośredniego skontaktowania się z zewnętrznymi doradcami prawnymi jednostki. Czyni to za pomocą pisma z zapytaniem sporządzonego przez kierownictwo, a wysłanego przez biegłego rewidenta, w którym zawarta jest prośba o bezpośredni kontakt z biegłym rewidentem. Jeżeli prawo lub właściwy prawny organ zawodowy nie zezwala na bezpośredni kontakt doradców zewnętrznych jednostki z biegłym rewidentem, biegły rewident przeprowadza alternatywne procedury badania (zob. par. A21-A25).
11. Jeżeli:
- (a) kierownictwo nie wyraża zgody na kontakt lub spotkanie biegłego rewidenta z zewnętrznymi doradcami prawnymi jednostki lub ci ostatni odmawiają udzielenia właściwej odpowiedzi na pismo z zapytaniem lub nie wolno im udzielić odpowiedzi oraz
  - (b) biegły rewident nie jest w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania poprzez zastosowanie alternatywnych procedur badania,
- biegły rewident modyfikuje opinię w sprawozdaniu biegłego rewidenta zgodnie z MSB 705.

Pisemne oświadczenia

12. Biegły rewident kieruje do kierownictwa oraz, o ile jest to odpowiednie, do osób sprawujących nadzór zapytanie o przedłożenie pisemnych oświadczeń potwierdzających, iż wszystkie znane obecnie i potencjalne spory prawne i roszczenia, których skutki należy rozważyć podczas sporządzania sprawozdań finansowych,

---

³ MSB 705 „Modyfikacje opinii w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta”.

zostały ujawnione biegłemu rewidentowi oraz ujęte i ujawnione zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej.

Informacje o segmentach

13. Biegły rewident uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące prezentacji i ujawniania informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej poprzez (zob. par. A26):

(a) poznanie metod przyjętych przez kierownictwo przy przygotowywaniu informacji o segmentach oraz (zob. par. A27)

(i) ocenę, czy takie metody mogą doprowadzić do ujawnienia informacji o segmentach zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej,

(ii) testowanie zastosowania tych metod, o ile jest to odpowiednie oraz

(b) przeprowadzenie procedur analitycznych lub innych procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach.

* * *

Zastosowania i inne materiały objaśniające

Zapasy

Obecność podczas spisu z natury (zob. par. 4(a))

A1. Zazwyczaj kierownictwo jednostki określa procedury, zgodnie z którymi przynajmniej raz w roku przeprowadzany jest spis z natury zapasów, który służy jako podstawa sporządzenia sprawozdań finansowych lub, o ile ma to zastosowanie, pozwala upewnić się o wiarygodności systemu bieżącej ewidencji zapasów.

A2. Z obecnością podczas spisu z natury zapasów wiąże się:

- inspekcja zapasów w celu stwierdzenia ich istnienia, oceny ich stanu oraz kontrolnego przeliczenia,
- obserwacja przestrzegania instrukcji określonych przez kierownictwo oraz postępowania zgodnie z ustalonymi przez kierownictwo procedurami, które służą ewidencji i kontroli wyników spisu z natury zapasów,
- uzyskanie dowodów badania dotyczących wiarygodności procedur ustalonych przez kierownictwo dotyczących liczenia zapasów,

Procedury te mogą służyć jako testy kontroli lub procedury wiarygodności w zależności od oceny ryzyka przez biegłego rewidenta, planowanej strategii badania oraz przeprowadzonych specyficznych procedur.

A3. Kwestie związane z planowaniem obecności przy spisie z natury zapasów (lub projektowaniem i przeprowadzaniem procedur badania zgodnie z paragrafami 4-8 niniejszego standardu) obejmują np.:

- ryzyko istotnego zniekształcenia dotyczącego zapasów,
- charakter kontroli wewnętrznej zapasów,
- oczekiwanie, czy zostaną określone stosowne procedury i wydane odpowiednie instrukcje przeprowadzania spisu z natury,
  - czas przeprowadzenia spisu z natury,
  - określenie, czy jednostka stosuje system bieżącej ewidencji zapasów,
  - miejsca składowania zapasów, w tym istotność pozycji zapasów i ryzyko istotnego zniekształcenia w różnych lokalizacjach w momencie podejmowania decyzji, w których lokalizacjach obecność jest odpowiednia. MSB 600⁴ dotyczy zaangażowania innych biegłych rewidentów i dlatego może mieć znaczenie dla ustalenia, czy ich zaangażowanie w obecność przy spisie z natury zapasów w odległych lokalizacjach jest odpowiednie,
  - ustalenie, czy potrzebna jest pomoc eksperta powołanego przez biegłego rewidenta. MSB 620⁵ dotyczy odwołania się do eksperta powołanego przez biegłego rewidenta wspomagającego biegłego rewidenta w uzyskaniu wystarczających i odpowiednich dowodów badania.

Ocena instrukcji i procedur określonych przez kierownictwo (zob. par. 4(a)(i))

A4. Kwestie związane z oceną określonych przez kierownictwo instrukcji i procedur, obejmujących ewidencję i kontrolę spisu z natury, dotyczą np.:

- stosowanych odpowiednich czynności kontrolnych, np. zbierania wypełnionych arkuszy spisowych, ewidencjonowania niewykorzystanych arkuszy oraz procedur liczenia i kontrolnego przeliczenia zapasów,
- dokładności określania stanu zaawansowania produkcji w toku, wyodrębniania pozycji zalegających, przestarzałych lub zniszczonych oraz zapasów będących własnością stron trzecich, np. przyjętych w komis,

---

⁴ MSB 600 „Badanie sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy) - uwagi szczególne”.

⁵ MSB 620 „Korzystanie z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta”.

- procedur stosowanych do szacowania ilości zapasów, tam gdzie ma to zastosowanie, np. niezbędnych przy szacowaniu ilości węgla składowanego w hałdach,
- kontroli przemieszczania zapasów pomiędzy poszczególnymi lokalizacjami oraz rozchodu i przychodu zapasów następujących przed i po terminie ustalania ich stanu.

Obserwacja przestrzegania procedur liczenia określonych przez kierownictwo (zob. par. 4(a)(ii))

A5. Obserwacja przestrzegania procedur liczenia określonych przez kierownictwo, np. dotyczących kontroli przemieszczania zapasów w trakcie, przed i po spisie, pozwala biegłemu rewidentowi uzyskać dowody badania dotyczące stwierdzenia, że instrukcje i procedury liczenia ustalone przez kierownictwo są należycie zaprojektowane i stosowane. Ponadto biegły rewident może również uzyskać informacje na temat przyporządkowania zapasów do określonej daty, takie jak szczegółowe informacje dotyczące przemieszczania zapasów tak, aby móc przeprowadzić w późniejszym terminie procedury badania w celu sprawdzenia ujęcia tych obrotów w księgach.

Inspekcja zapasów (zob. par. 4(a)(iii))

A6. Inspekcja zapasów podczas obecności przy spisie z natury umożliwia biegłemu rewidentowi potwierdzenie istnienia zapasów (choć niekoniecznie tytułu własności) oraz rozpoznanie zapasów, np. przestarzałych, uszkodzonych lub zalegających.

Kontrolne przeliczenie wybranych pozycji (zob. par. 4(a)(iv))

A7. Przeliczenie kontrolne, na przykład poprzez prześledzenie, czy pozycje wybrane z dokumentacji spisów przygotowanej przez kierownictwo odpowiadają faktycznie istniejącym zapasom oraz czy wybrane pozycje faktycznie istniejących zapasów zostały wykazane w dokumentacji spisów przygotowanej przez kierownictwo, pozwala na uzyskanie dowodów badania dotyczących kompletności i dokładności danych ze spisów.

A8. Udokumentowanie dokonanych przez biegłego rewidenta kontrolnych przeliczeń wraz z uzyskaniem kopii kompletnej dokumentacji spisu przygotowanej przez kierownictwo umożliwia biegłemu rewidentowi przeprowadzenie późniejszych procedur badania w celu ustalenia, czy ostateczny wykaz zapasów dokładnie odzwierciedla faktyczne wyniki spisu z natury.

Spis z natury przeprowadzony w innym terminie niż ostatni dzień okresu obrotowego (zob. par. 5)

A9. Ze względów praktycznych spis z natury może być przeprowadzony w terminie lub terminach innych niż ostatni dzień okresu obrotowego niezależnie od tego, czy kierownictwo ustala wielkość zapasów w drodze corocznego spisu z natury, czy też utrzymuje system bieżącej ewidencji zapasów. W każdym przypadku skuteczność zaprojektowania, wdrożenia i utrzymywania kontroli zmian stanu zapasów pozwala określić, czy na potrzeby badania odpowiednie jest przeprowadzenie spisu z natury w terminie lub terminach innych niż ostatni dzień okresu obrotowego. MSB 330 zawiera wymogi i przedstawia wytyczne dotyczące procedur wiarygodności stosowanych dla okresów śródrocznych⁶.

A10. Jeżeli stosowany jest system bieżącej ewidencji zapasów, kierownictwo może przeprowadzić spis z natury lub inne obliczenia w celu stwierdzenia wiarygodności informacji o ilościach, wykazanych w bieżącej ewidencji zapasów. W niektórych przypadkach kierownictwo lub biegły rewident mogą stwierdzić różnice pomiędzy systemem bieżącej ewidencji zapasów a rzeczywistymi ilościami istniejących zapasów, co może sugerować, że kontrole zmian stanu zapasów nie działają skutecznie.

A11. Następujące kwestie wymagają rozważenia przy projektowaniu procedur badania w celu uzyskania dowodów badania służących stwierdzeniu, czy zmiany ilości zapasów, które wystąpiły pomiędzy stanem z daty lub dat spisów a stanem z ostatecznego wykazu zapasów zostały odpowiednio ujęte:

- ustalenie, czy bieżąca ewidencja zapasów jest odpowiednio korygowana,
- wiarygodność bieżącej ewidencji zapasów,
- przyczyny występowania istotnych różnic pomiędzy danymi uzyskanymi w trakcie spisu z natury a bieżącą ewidencją zapasów.

Obecność podczas spisu z natury jest niewykonalna (zob. par. 7)

A12. W niektórych przypadkach obecność podczas spisu z natury może być niewykonalna. Może to wynikać z takich czynników jak rodzaj i lokalizacja zapasów, np. mogą się one znajdować w miejscu stwarzającym zagrożenie bezpieczeństwa biegłego rewidenta. Ogólne niedogodności biegłego rewidenta nie są jednak wystarczającym uzasadnieniem dla decyzji, iż jego obecność podczas spisu jest niewykonalna. Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi w MSB 200⁷ ani uciążliwość, ani czas, ani poniesione koszty nie są ważnym

⁶ MSB 330, paragrafy 23-24.

⁷ MSB 200 „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzenie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”, paragraf A48.

uzasadnieniem zaniechania przez biegłego rewidenta procedury badania, której nie da się zastąpić inną procedurą, ani zadowolenia się dowodem badania, który ma mało przekonujący charakter.

A13. W niektórych przypadkach, kiedy obecność podczas spisu jest niewykonalna, alternatywne procedury badania, np. inspekcja dokumentacji sprzedaży po dacie spisu dla określonych pozycji zapasów nabytych lub zakupionych przed dniem spisu z natury, mogą dostarczyć wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące istnienia i stanu zapasów.

A14. Jednakże, w innych przypadkach, uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących istnienia i stanu zapasów w wyniku przeprowadzenia alternatywnych procedur badania może być niemożliwe. W takich przypadkach MSB 705 wymaga od biegłego rewidenta modyfikacji opinii w sprawozdaniu biegłego rewidenta w związku z ograniczeniem zakresu badania⁸.

Zapasy powierzone opiece i kontroli stron trzecich

Potwierdzenie (zob. par. 8(a))

A15. MSR 505⁹ zawiera wymogi i przedstawia wytyczne dotyczące stosowania procedur potwierdzeń zewnętrznych.

Inne procedury badania (zob. par. 8(b))

A16. W zależności od okoliczności, np. jeśli uzyskane informacje rodzą wątpliwości co do uczciwości i obiektywizmu strony trzeciej, biegły rewident może uznać za stosowne przeprowadzenie innych procedur badania zastępujących lub uzupełniających potwierdzenia stron trzecich. Przykłady takich procedur badania to:

- obecność bezpośrednia lub przez innego biegłego rewidenta przy spisie z natury u strony trzeciej, o ile jest to wykonalne,
- uzyskanie sprawozdania innego biegłego rewidenta lub sprawozdania pomocniczego biegłego rewidenta na temat adekwatności systemu kontroli wewnętrznej stosowanego przez stronę trzecią w celu upewnienia się, że zapasy zostały prawidłowo policzone i są odpowiednio zabezpieczone,
- inspekcja dokumentacji dotyczącej zapasów będącej w posiadaniu strony trzeciej, np. dokumentów przyjęcia do magazynowania,
- prośba o potwierdzenie przez inne jednostki, jeżeli zapasy zostały zastawione jako zabezpieczenie.

Spory prawne i roszczenia

Kompletność sporów prawnych i roszczeń (zob. par. 9)

A17. Spory prawne i roszczenia wobec jednostki mogą istotnie wpływać na sprawozdania finansowe, dlatego też konieczne może być ich ujawnienie lub ujęcie w sprawozdaniach finansowych.

A18. Oprócz procedur wskazanych w paragrafie 9 inne stosowne procedury obejmują np. wykorzystanie informacji uzyskanych za pomocą procedur oceny ryzyka przeprowadzanych w procesie poznawania jednostki i jej środowiska tak, aby pomóc biegłemu rewidentowi w poznaniu sporów prawnych i roszczeń dotyczących jednostki.

A19. Dowody badania uzyskane na potrzeby rozpoznania sporów prawnych i roszczeń, które mogą spowodować powstanie ryzyka istotnego zniekształcenia, mogą także dostarczyć dowody badania dotyczące innych stosownych zagadnień, takich jak ocena lub wycena związana ze sporami prawnymi i roszczeniami. MSB 540¹⁰ zawiera wymogi i przedstawia wytyczne dotyczące rozważań biegłego rewidenta na temat sporów prawnych i roszczeń, wymagających ustalenia wartości szacunkowych i dokonania odnośnych ujawnień w sprawozdaniach finansowych.

Sprawdzenie kont, na których ujmowane są koszty usług prawnych (zob. par. 9(c))

A20. W zależności od okoliczności, w ramach sprawdzania kont, na których są ujmowane koszty usług prawnych, biegły rewident może uznać za odpowiednie sprawdzenie odnośnych dokumentów źródłowych, takich jak faktury dotyczące usług prawnych.

Komunikowanie się z zewnętrznymi doradcami prawnymi jednostki (zob. par. 10-11)

A21. Bezpośredni kontakt z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki umożliwi biegłemu rewidentowi uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących znajomości potencjalnych istotnych sporów prawnych i roszczeń oraz racjonalności dokonanych przez kierownictwo szacunków konsekwencji finansowych (w tym kosztów).

---

⁸ MSB 705, paragraf 13.

⁹ MSB 505 „Potwierdzenia zewnętrzne”.

¹⁰ MSB 540 „Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień”.

A22. W niektórych przypadkach biegły rewident może dążyć do bezpośredniego kontaktu z zewnętrznymi doradcami prawnymi jednostki poprzez zapytanie o charakterze ogólnym. W związku z tym pismo o charakterze ogólnym zawiera prośbę skierowaną do zewnętrznego doradcy prawnego jednostki o poinformowanie biegłego rewidenta o wszelkich znanych mu sporach prawnych, o roszczeniach oraz o przedstawienie oceny rozstrzygnięcia tych sporów prawnych i roszczeń wraz z szacunkiem ich konsekwencji finansowych, w tym kosztów.

A23. Jeżeli udzielenie właściwej odpowiedzi przez zewnętrznych doradców prawnych jednostki na zapytanie o charakterze ogólnym jest mało prawdopodobne, np. gdy organ zawodowy, do którego należy doradca, zakazuje udzielania odpowiedzi na tego typu pisma, biegły rewident może dążyć do bezpośredniego kontaktu przez pismo szczegółowe. W tym celu pismo takie powinno zawierać następujące elementy:

- (a) wykaz sporów i roszczeń,
- (b) dokonaną przez kierownictwo ocenę rozstrzygnięcia każdego rozpoznanego sporu lub roszczenia (o ile jest ona dostępna) oraz szacunek konsekwencji finansowych, w tym odnośnych kosztów oraz
- (c) prośbę, by zewnętrzny doradca prawny jednostki potwierdził racjonalność oceny kierownictwa i udostępnił biegłemu rewidentowi dalsze informacje, jeżeli uzna przedstawiony wykaz za niepełny lub błędny.

A24. W pewnych przypadkach biegły rewident może także uznać za konieczne spotkanie z zewnętrznym doradcą prawnym jednostki w celu omówienia możliwego rozstrzygnięcia sporu lub roszczenia. Może tak być, np. gdy:

- biegły rewident stwierdza, że dane zagadnienie stwarza znaczące ryzyko,
- dane zagadnienie jest złożone,
- brakuje porozumienia pomiędzy kierownictwem a zewnętrznym doradcą prawnym jednostki.

Spotkania takie wymagają zwykle zgody kierownictwa i odbywają się w obecności przedstawiciela kierownictwa.

A25. MSB 700¹¹ wymaga od biegłego rewidenta opatrzenia sprawozdania biegłego rewidenta datą nie wcześniejszą niż dzień, w którym uzyskał on wystarczające i odpowiednie dowody badania leżące u podstaw sformułowania opinii o sprawozdaniach finansowych. Dowody badania dotyczące statusu sporu prawnego lub roszczenia przed dniem sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta mogą być uzyskane za pomocą zapytań skierowanych do kierownictwa, w tym do działu prawnego jednostki, który zajmuje się odnośnymi sprawami. W pewnych przypadkach biegły rewident może uznać za konieczne uzyskanie od zewnętrznego doradcy prawnego jednostki uaktualnionych informacji.

Informacje o segmentach działalności (zob. par. 13)

A26. W zależności od mających zastosowanie ramowych założeń sprawozdawczości finansowej jednostka może mieć możliwość lub obowiązek ujawnienia w sprawozdaniach finansowych informacji o segmentach. Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca prezentacji i ujawnienia informacji o segmentach dotyczy sprawozdań finansowych jako całości. Biegły rewident nie ma zatem obowiązku przeprowadzania procedur badania, które byłyby niezbędne dla wyrażenia odrębnej opinii o poszczególnych informacjach dotyczących segmentów.

Poznanie metod zastosowanych przez kierownictwo (zob. par. 13(a))

A27. Zależnie od okoliczności, przykłady spraw, które mogą mieć znaczenie dla poznania metod przyjętych przez kierownictwo przy przygotowywaniu informacji o segmentach oraz dla oceny prawdopodobieństwa, że dzięki tym metodom ujawnione zostaną informacje odpowiadające mającym zastosowanie ramowym założeniom sprawozdawczości finansowej, obejmują:

- sprzedaże, uznania i obciążenia pomiędzy segmentami oraz eliminacje obrotów wewnętrznych,
- porównanie z budżetami i innymi oczekiwanymi wynikami, np. udziałem zysków operacyjnych w sprzedaży,
- alokację aktywów i kosztów do segmentów,
- zachowanie spójności w porównaniu z poprzednimi okresami oraz odpowiedniość ujawnień w razie zaistnienia niespójności.

Niniejszy Międzynarodowy Standard Badania 501

opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB) Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) w kwietniu 2009 r. w języku angielskim, został przetłumaczony na język polski przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce i Krajową Izbę Biegłych Rewidentów w kwietniu 2009 r. i opublikowany za zgodą IFAC. Proces tłumaczenia *Międzynarodowych Standardów Badania* został sprawdzony przez IFAC, a tłumaczenie przebiegło zgodnie z „*Polityką ws. tłumaczenia i publikowania standardów wydanych przez IFAC*”. Zatwierdzonym tekstem wszystkich *Międzynarodowych Standardów Badania* jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim.

¹¹ MSB 700 „Formułowanie opinii i sprawozdanie na temat sprawozdań finansowych”.

Tekst w języku angielskim *Międzynarodowy Standard Badania 501* © 2009 Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst w języku polskim *Międzynarodowy Standard Badania 501* © 2009 Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Oryginalny tytuł: *International Standards on Auditing*
ISBN: 978-1-93477-992-7.